

УДК 633.883+615.24

Ольга Токарчук, Оксана Струк, Андрій Грицик

Івано-Франківський національний медичний університет, Україна

ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ - ПРИРОДНІ ГЕПАТОПРОТЕКТОРИ

Olha Tokarchuk, Oksana Struk, Andrii Grycyk

MEDICINAL PLANTS – NATURAL HEPATOPROTECTORS

За даними ВООЗ, в усьому світі відмічається щорічне зростання захворювань печінки, що зумовлено забрудненням довкілля, а також поширенням гепатогенних вірусів.

При захворюваннях гепатобіліарної системи часто порушується не тільки зовнішньосекреторна функція, а й інші функції печінки, що негативно впливає на перебіг захворювання. У зв'язку з цим виникає потреба у використанні нових лікарських засобів, які стимулюють функції печінки і жовчних шляхів.

Актуальним є пошук нових засобів з гепатопротекторною активністю рослинного походження, які вміщують поліфенольні субстанції і здатні впливати на головні ланки патогенезу захворювань гепатобіліарної системи.

Метою нашої роботи був аналіз лікарських рослин та лікарських зборів з ЛРС, які проростають на території України та впливають на головні ланки гепатобіліарної системи,

Препарати гепатопротекторної дії можна поділити за походженням основних діючих речовин на ЛЗ рослинного походження, в яких використовуються екстракти лікарських рослин; препарати тваринного походження, до складу яких входять екстракти печінки великої рогатої худоби або виділені з них пептиди, а також препарати на основі різноманітних амінокислот, вуглеводів (малату, лактулози), вітамінів, що служать коферментами печінкових ензимів (пантотенат, рибофлавін, біотик тощо).

Фармацевтична промисловість багатьох країн світу (Німеччина, Австрія, Швейцарія, Індія, Болгарія, Румунія тощо) випускає різноманітні гепатопротектори рослинного походження. До них належать препарати на основі флаволігнанів розторопші плямистої (сілібор, легалон, лепротек, флавобіон, карсил, силімарин, силегон), лікарські засоби індійського виробництва (лів-52, гепалів, ліва, лівмег, лівомін) та цілий ряд інших препаратів. Організм людини найкраще засвоює речовини саме тих рослин, які ростуть у місцевості, в якій живе сама людина, ведуться пошуки нових препаратів з поширеної в Україні лікарської рослинної сировини.

Багато лікарських рослин, які зараз широко застосовують в практичній медицині, провірені багаторічним народним досвідом. Так, при захворюваннях печінки і жовчних шляхів скрізь в Україні вживали цмин пісковий (“безсмертник”, “суховійки”, “солом’янка”). На Східному Поліссі робили відвар з кореня кульбаби (“молочай”, “подуйчики”, “сліпота”). Як популярний засіб при захворюваннях печінки використовували в народі цикорій дикий (“петрові батоги”). На сьогодні використовують 28 видів лікарських рослин, які входять до різних лікарських зборів при лікуванні хвороб печінки та гепатобіліарної системи. Найбільш часто застосовують види родин Айстрові, Бобові, Глухокропикові і Розові: суцвіття цмину піскового, корені кульбаби, траву деревію, корені цикорію, траву звіробою та інших. Їх застосування зумовлене багатим вмістом БАР наступного складу: суцвіття цмину піскового - флавоноїд ізогеліхризин, корені кульбаби - інулін, трава деревію – ефірна олія, флавоноїди, корені цикорію - інулін, трава звіробою - флавоноїди і дубильні речовини.

Отже, досвід народної медицини свідчить про перспективність подальшого вивчення їх фармакотерапевтичних властивостей лікарських рослин при патології гепатобіліарної системи.